

Premiul I

Traieste cu masura(toare)!

Pentru ca orice masura se face cu o masuratoare, nu-i asa? Si te intrebi... ce e mai important sa cunosti? Masura sau masuratoarea? Pai, ideal ar fi amandoua, dar cu putin interes poti sa o deduci pe cealalta daca ai doar pe una din ele. Problema de a trai cu masura a devenit in fond o problema existentiala pentru omul modern.

In fine, omul este tot o fiinta care a evoluat, dar cele mai multe lucruri cu care el a avut contact au evoluat de asemenea, cateodata in proportii inspaimantatoare. Omul a ajuns sa consume pana la epuizare, dar mai mult decat atat, se judeca pe sine, pedepseste pe altii pentru greseli eventual comune si, mai presus de toate, este judecatorul lumii pe care si-a construit-o. Si este ciudat, pentru ca lumea este oarecum constienta de drumul distructiv pe care il urmeaza specia umana, dar cei mai multi dintre oamenii considerati «in masura sa judece» amagesc multimea, ii tin ocupati cu orice altceva pentru ca acest drum distructiv este profitabil la nivel individual si totusi apocaliptic la nivel colectiv. Omul acesta a evoluat intr-o perioada foarte lunga de timp si a ajuns cel mai apt de supravietuire. De fapt, toate animalele au informatia genetica primara de a supravietui, iar omul in situatiile disperate se bazeaza tot pe acest lucru.

Dar cam la asta se rezuma Pamantul uman. Natura nu mai este ce a fost si este din ce in ce mai desconsiderata. Candva a inceput lupta pentru echilibrul ecologic. Eforturile sunt si mai mari astazi (pai cum sa nu fie, mai ales cand efectele si consecintele au atins niveluri catastrofale, peste tiparele filmelor de groaza !?). Si ce inseamna asta? Dezechilibru, asta inseamna. Si inovatii suntem noi, iar solutia nu este un brainstorming de sase miliarde de oameni, ci cateva picaturi de interes cu privire la echilibrul personal, dar sa fie ude pentru ca avem nevoie de o racorie.

Sintagma asta de a trai cu masura este foarte spurcata. Intai numai prin faptul ca tu te gandesti la un lucru cand o analizezi, dar cand auzi parerile altora incep sa se deschida tot felul de ferestre si apar raspunsuri evidente. Eu cel putin asa am patit-o. Si apoi te gandesti la toate aceste perspective si realizezi ca se putea mult mai bine, atat pentru tine personal cat si pentru societatea din care faci parte.

Un avantaj enorm pe care il are omul de azi este varietatea deciziilor pe care le poate face. Poti sa alegi ce vrei sa faci, cand sa te trezesti, pe cine sa minti, cat sa mananci, de cate ori sa te speli sau pe cine sa admiri. Iar toate aceste decizii se intind pe un teritoriu vast, dar limitat de cei din jurul tau. Pentru ca s-ar putea ca ceea ce vrei sa faci sa nu placa altora si astfel sa atragi evenimente neconvenabile asupra ta. Daca te trezesti cand vrei, poti sa intarzii si sa fii concediat. Cand minti pe cine nu trebuie poti experimenta unele din cele mai grave reactii pe care le poti obtine din partea altora, sau mai rau, sa fii mintit inapoi si atunci sigur o sa regreti. Daca mananci

prea mult poti avea probleme de sanatate, sau sa te ingrasi si sa-ti fie rusine si teama de remarcile altora cu privire la defectul aspectului tau. Si tot asa pot continua exemplele si contraexemplele, rezultatul fiind asemanator. In concluzie, trebuie sa alegi cu masura pentru ca vrei sa le placa celorlalti. Dar te-ai gandit vreodata ca tu ar trebui sa-ti impui si tie insuti limite? Daca stai sa te gandesti un pic asta ar fi cheia succesului. Fii tu societatea!

Oricine ar trebui sa adopte un post de observator asupra lui insusi. Adica toti **trebuie** sa adoptam aceasta pozitie. Si daca crezi ca nu ai nevoie, adu-ti aminte ca nu exista perfectiunea, adu-ti aminte ce greseala ai facut azi, ieri, cel tarziu alaltaieri si accepta premiza ca daca aveai o masura sau o masuratoare puteai evita greseala. Eu unul pe asta ma axez. Am privilegiul de a alege, asa ca aleg ceea ce e bine pentru mine, nu? Si aleg cat e bine pentru mine.

Desigur, a-ti asigura integritatea personala este ceva admirabil si daca devine vizibil, este ca si cum ai descoperi o ecuatie inteligenta pentru care ai primi credit. Tot ce trebuie sa faci este sa te concentrezi mai mult asupra ta si sa lasi restul la o parte. Este incredibil cate minuni face tehnica reversului. Asa s-au nascut inventii fascinante, s-au creat strategii de marketing revolutionare si s-au scris opere de arta. Majoritatea are simtul eticii, deci ar trebui sa faci diferenta intre bine si rau. Foarte simplu pana aici, nu? Asta inseamna ca daca aplici tehnica reversului ar trebui sa obtii raspunsuri ca : «sa beau mai putin», «sa ma las de fumat», «sa nu am de a face cu drogurile», «sa evit violenta» si asa mai departe. Dar te-ai gandit sa le aplici? Si daca nu a dat rezultate, te-ai gandit sa te straduiesti mai tare? Solutia multor probleme (celor mai multe imi permit sa zic) o ai, dar prin definita ta ca om nu o vezi. Uite-te in interior, asculta in interior, simte din interior!

Alice Walker a spus ca cel mai obisnuit mod prin care oamenii renunta la puterea lor este crezand ca nu o au. Asta e realitatea cu care ne confruntam si mai ales atunci cand am cazut prada unui viciu, sa zicem alcoolul. Motivele pentru care exista abuzul de alcool sunt extrem de numeroase. Pentru putere, pentru distractie, din obisnuinta, pentru a fugi de ceva sau pentru a fugi catre ceva. Este trist ca se intampla asa ceva. Adica sa abuzezi de alcool si efectiv sa-ti tradezi integritatea pentru niste scopuri aparute din slabiciune este o greseala imensa pe care prea multi o fac si si mai multi o regreta. Si eu am fost adolescent. Si eu am trecut prin perioada de formare, cand influenta grupului era mai mare decat a parintilor sau (trist...) decat a eului meu, dar vreau sa cred ca ceea ce m-a ajutat sa trec peste acest gol a fost mai mult decat imprejurari fericite sau o familie pe care ma pot baza. Spun asta cu atat mai convins cu cat inca sunt martor la abuzul de alcool si am fost si eu insumi subiectul acestui sistem de distrugere a omului.

Am un prieten mai mare cu un an decat mine. Este un om simplu, deosebit de bun, dar care este victima slabiciunii interioare cauzata de slabiciunea si indiferenta tatului lui. El munceste, fumeaza, isi petrece timp cu multi «prieteni» si bea. Cheltuie foarte multi bani pe alcool si face asta de atat de mult timp incat asta nu reprezinta decat o fatada a rutinei in care s-a transformat viata lui. Si isi gaseste alinarea problemelor lui in alcool. Aceste probleme exista, el acuza viata (si nu pe el insusi) pentru ca nu are o prietena sau pentru ca viata in familie este un cosmar. Pentru ultima parte nu are nicio vina. Ironic, tatal lui este consumator de bauturi alcoolice, deseori facand abuz, iar rezultatele le resimt sotia si copilul lui. Astfel, echilibrul familial s-a destramat, mai ales cand copilul lui a ajuns la perioada de formare a adolescentei iar conceptiile, parerile si activitatile erau diametral opuse cu ce isi dorea tatal lui. Astfel, s-a nascut o tensiune periculoasa in familie, cu mama prinsa la mijloc. Ceea ce face situatia si mai dramatica este ca atunci cand tatal sau nu a baut, exista un grad mic de intelegere reciproca, dar desi comunicarea in familie a devenit transparenta si obscura, conflictele nu exista. Consecintele abuzului de alcool sunt extreme in cazul prietenului meu, asta atat din cauze create de el insusi, dar si de repercusiunile din partea tatalui sau. Astfel de situatii sunt destul de intalnite la noi in

tara, dar si in multe alte parti ale lumii. De aceea, cred ca alcoolul nu tine cont de statutul social, de situatia economica, de nivelul standardului de viata sau de religie. Alcoolul nu isi alege victimele intamplator, ci victimele aleg alcoolul. Iar de aici se vede sansa omului de a lua propriile decizii si consecintele drastice pe care o decizie gresita le poate aduce.

Vreau sa fac referire la un alt citat care mi-a captat atentia. Ben Franklin a spus ca cei care renunta la putina libertate pentru putina siguranta nu merita niciuna dintre ele si le vor pierde pe amandoua. Prima impresie pe care am avut-o am schitat-o printr-un zambet. Am reflectat putin asupra citatului si am l-am gasit foarte aplicabil in problematica de a trai cu masura. Omul prin sine este o resursa. Pentru el insusi adica. Si pe langa resursele fizice, materiale de care avem nevoie pentru a supravietui, se separa resursele emotionale, care hranesc psihicul si eul ce se gazduieste in corpul nostru. Deci suntem un sistem, o simbioza care are cel mai mare dusman in ignoranta entitatii care o reprezinta. Asta e un alt aspect ce se aplica punctului comun din care pleaca diversitatea persoanelor. Este extrem de important sa ne alcatuim o scara de valori, de prioritati si de a respecta niste parametri pe care zi de zi ii experimentam si a caror combinatie optima o putem gasi tot experimentand. Eu unul tin cont de acest lucru. Si stiu ca nu posed acea «formula universala» care calculeaza masura in care trebuie sa traiesti. Ar fi absurd sa spun asta. Dar insasi satisfactia de a scrie aceste randuri reprezinta pentru mine un alt succes. Echilibrul nu se face «luand de aici, punand acolo», ci mai degraba ingloband punctele de referinta pe care orice persoana le alcatuieste pe parcursul vietii si care devin mai evidente odata cu manifestarea interesului persoanei de a le folosi.

Sa revin asupra ideii, o alta tehnica pe care eu o folosesc este sa reduc cat mai mult timpul pierdut cu lucruri inutile. Citesc, ma plimb, fac activitati extra-scolare, caut sa-mi dezvolt potentialul personal si sa invat sa aplic ce am dobandit deja. Desigur, numai in cele mai fericite cazuri reusesc sa fac toate astea intr-o perioada de timp, dar este un sablon pe care vreau sa-l potrivesc definitiei mele. Sunt mandru ca am puterea de a alege ce si cat sa fac, asa ca profit la maxim!

Gandeste-te altfel. Sunt atatea persoane de succes in lume. Atatea modele si atati idoli (vorbesc de cei care isi merita atributul, nu de reprezentantii propagandei kitsch-ului). Oare chiar este asa de greu sa atingi un nivel superior? Oare nu poti fi si tu la fel? De ce ar fi altii mai buni decat tine? De ce sa nu te admire altii pe tine? Cat de greu poate fi sa evoluezi ca persoana? Aceste nesfarsite si sacaitoare intrebari aparent asemanatoare au aceeasi radacina. Adanca si profunda, dar ca o samanta care trebuie ajutata sa se dezvolte. Este de ajuns o tresarire, un mic semnal si potentialul tau uman s-ar rataci intr-o explozie de revelatii, impulsuri si dorinte care te-ar duce pe drumul ideal, spre eul perfect. Iar acel mic semnal este ironic esenta ta. Descoper-o! Descopera-te!

Arata ca un vis frumos, nu-i asa? Si mie mi se pare, asta a si fost intentia, sa colorez un pic imaginea aceasta de viata cu masura pentru ca astazi este pala si neclara din cauza atator factori perturbatori. Acesti factori sunt numerosi, ne afecteaza pe toti, iar omul colectiv incearca tot felul de metode sa ii diminueze, sa ii amortizeze in incercarea finala de a-i elimina. Metodele sunt si ele la fel de multe, incepand cu cele religioase si ajungand pana la restrictii economice. Referirea aici am facut-o la alcool. Pentru ca, in fond, aceasta substanta este cel mai relevant exemplu de factor perturbator al echilibrului. Si s-a dovedit ca efectele sunt mult mai marcante decat banuieste victima. Asta ar explica de ce e nevoie de un grup de oameni format din prieteni, familie, profesori, psihologi, sociologi, economisti, politicieni, contribuind fiecare in masura lor prin sugestii directe, sprijin, indicatii, mesaje, contraexemple, accize in efortul de a face un consumator de alcool sa-si puna cel putin o data intrebarea daca este bine ceea ce face. Este greu de crezut, dar asa este. Societatea cauta totusi sa creeze un echilibru intre si in interiorul

membrilor care o compun. Insa eforturile sau resursele care se cheltuie in acest sens sunt prea mari. De aceea solutia fundamentala este reconsiderarea si revalorificarea individuala. Iar acestea se pot dobandi prin comunicare eficienta, prin intelegere si sprijin interuman. Singurul lucru care lipseste din aceasta reteta este vointa.

Cred ca toate aceste puncte de vedere pe care le-am expus sunt elementele unui ciclu, unui sistem interdependent si de aici se vede complexitatea problematicii impuse de sintagma «Traieste cu masura!». Am incercat sa dau solutii si sunt constient ca oricat as reflecta asupra ideilor, nu as reusi sa acopar decat partial ceea ce inseamna o viata traita cu masura. Pentru ca este greu ca aceasta definitie sa vina din partea unui singur om care in fond este dependent de societate si din care face parte involuntar. Fluiditatea societatii, a noii forme ale omului modern si evolutia (in sensul de schimbare) eului sunt atat cauzatoare de probleme cat si de solutii. Si deci ultimul front se afla in mintea fiecaruia dintre noi. Razboiul este intre noi cu sine, nu cu altii. Foloseste-te de armele tale atat de puternice: de capacitatea de a lua decizii, de a lua atitudine, de a avea masuratori si de a lua masuri, de a te redefini si reuseste imposibilul: castiga!